

Usukkut kræfteqarneq

Peniskræft

Imarisai

Saqquummersitsisoq: Neriuffit Kattuffiat * 2016

Ilusaa siuleq, naqiternera siulleq

Ilusilersuisoq: ReneDesign

Assit: Johanne Olsen

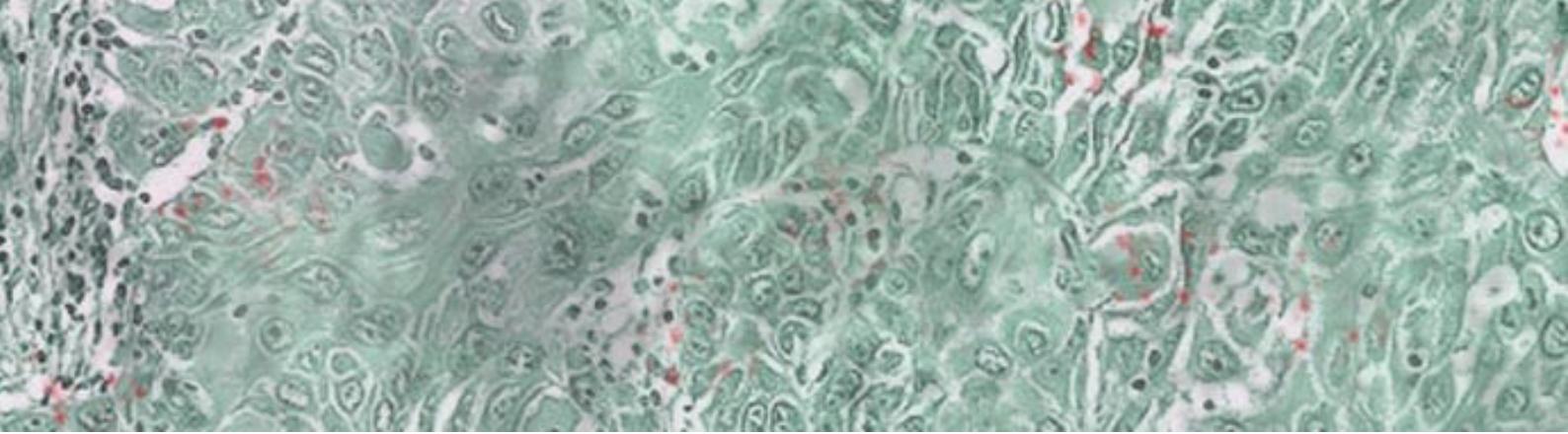
Quppersaakkamit uuminnga nutsigaq: Peniskræft

Nutserisoq: Else Noahsen Olsen

Kukkunersiusoq: Johanne Olsen

Contents

- 1** Usukkut kræfteqarneq
- 2** Imarisai
- 5** Usukkut kræftimik misissuineq
- 6** Usukkut kræfteqarnermi malunniutaasartut
- 8** Usukkut kræfteqarnermi katsorsartinneq
- 10** Usukkut kræfteqarnermi nappaatip suussusersinera killifinnillu aggornilersuineq
- 13** Usuk pillugu
- 14** Usukkut kræfteqarluni inuuneq
- 17** Usukkut kræfteqarnermut pissutaasartut
- 19** Usukkut kræfteqareernerup kingorna nakkutigineqarluni misissortittarneq
- 21** Kræfti takkuteqqissagaluarpat - Usukkut kræfteqareerluni utertoornermi katsorsaaneq
- 22** Usukkut kræfteqareernerup kingorna nappaammik utertoorneq

Usukkut kræftimik misissuineq

Usummi kræfteqartoqarneranik pasitsaassissoqarpat, sinititsinikkut usuk isikkumigut allannguuteq qarsimasoq misissugassanik peersinikkut misis-sorneqassaaq. Annertunerusumik misissuinerit tassaasinnaapput PET/CT-imik tarrasuineq, tassani siaruaattoqarsimanersoq takuniarlugu.

Usukkut kræfteqarnermi malunniutaasartut

Usukkut kræfteqarnermi kræftiunera takujumi-naattarpoq, kisianni siusissumi malunniutaasartut tassaasrput ungillerineq, ammip nuuata ikerani uunartutut misigineq, allatut qalipaatininneq, imaluunniit amiata issutsinnera.

Usukkut kræftimik katsorsaaneq

Katsorsaanerit pilaanerusinnaapput, imaluunniit sakkortuumik qinngortaanerit (laser) imaluunniit qinngortaalluni katsorsaanerit – tinunerup angis-susaa apeqqutaasrpoq, aamma kræfti siaruaas-simanersoq, qanolu ukioqarneq. Atoqateqartar-nerup ingerlaannarnissaa, aammalu inuunerup pitsaasumik ingerlaannarnissaa atatiinnarniarlugit nakorsap sapinngisani tamaat usuup ajunngitsumik pilanneqarnissaa anguniartarpaa.

Usummi nappaammik kræftimik suussusersineq aamma killifinnik aggornilersuineq

Usukkut kræfteqarnermic suussusersineq aatsaat oqaatigineqarsinnaasrpoq tinunermiit ammimil-luunniit misissugassanik peersilluni kræftip sana-neqataanik nassaartoqaraangat. Misissugassatut piikkap kræfteqartoqarneranik takussutissaqarpat, taava nakorsap kræftip tinunera qanoq angitiginer-soq misissortarpaa, aamma imerajuup sorujuar-neqartarfiinut siaruaassimanersoq. (Misissuineq taanna taaneqartarpoq killifimmik aggornilersuineq - stadieinddeling).

Usuk pillugu

Usuk angutip kinguaassiutigaa. Usullu amermik, ta-qaaqqanik, nukinnik, sianiuutnik peqarpoq, quiner-mut, kinguaassiornermullu aamma atorluni.

Usukkut kræfteqarluni inuuneq

Usukkut kræfteqarluni katsorsartereernermermi atoqatigiinnikkut ajornartorsiutit annerusumik minnerusumilluunniit atorneqartarput. Imerajuup sorujuarneqartarfiisigut qinngortartilluni katsorsar-tereersimagaanni, taava pullattoornermik ataavar-tumik ippiuiteqarneq misigineqartarpoq (kronisk hævelse).

Usukkut kræfteqalersarnermut pissutaasut

Atoqatigiinnermi HPV-mik tunillatsinikkut aseruuut-toqalernikkut, eqqiluisaanginnikkut, aamma nuuata amiata sukangavallaarneranik pissuteqar-tunik usukkut kræfteqalernissamut aarlerinaat annertunerulersinnejarsinnaavoq. Usukkut kræfti tunillaaneq ajorpoq.

Usukkut kræfteqareernerup kingorna nakkutigi-neqarluni misissortittarneq

Usukkut kræfteqarsimagaanni, taava katsorsarte-reernerup kingorna nalinginnaasumik ukiut tallimat tikillugit peqqinnissaqarfimmni nakkutigineqarluni misissortittarnissamik neqeroortoqartarpoq.

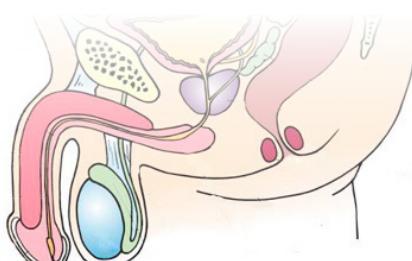
Usukkut kræftimik utertoorneq

Usukkut kræfti utertoorsinnaasrpoq, aamma imerajuup sorujuarneqartarfiinut imeqqutammiittunut siaruaassinaalluni, imaluunniit timip pisataanut allanut.

Usukkut kræfteqarneq

pillugu nalunaarsuusiorneq

Usukkut kræfteqariaaseq nappaataavoq qaqtigooq, qallunaat nunaanni angutit napparsi-malersartut nutaat 60-it missaanniittut naammat-toorneqartarput. Angutini 50-it sinnerlugit ukiulinni naammattoorneqakkajunnerusarpoq.

Usukkut kræftimik misissuineq

Usukkut kræfteqarnermut pasitsaassisoqartillugu peqqinnissaqarfimmi tartunut, quup aqqutaa-nut, kinguaassiuutikkullu nappaatinut immmikkoortoqarfimmut innersuussisoqartarpooq (urologisk afdeling). Immikkoortortami tassani sinitisitsinikkut usuup allangorneranit misissugassanik peersi-soqartarpooq. Aamma immikkut ilisimasalimmit nappaatip siaruassimanissa pillugu nalilersuisoqartarpooq.

Misissugassamik peersineq – biopsi

Misissugassamik peersilluni misissuinikkut, tinunerlu kræftip sananeqaataanik takussutissaqarpat, taava aatsaat usukkut kræfti suussusersineqarsinnaavoq. Nakorsap misissugassamik piigaq aallaavigalugu katsorsaanissamut pilersaarusiornissamut atussavaa.

Siaruaannernut PET/CT-i atorlugit tarrarsuinikkut misissuineq

Usummit misissugassamik piikkap kræfteqarnernik takussutissaqarpat, taava siaruassimanissaanik takussutissaqarnersoq aamma nakorsap misissussavaa. Usukkut kræftimik siaruanneq imerajuup sorujuarneqartarfiinut aamma siaruakkajuttarmat. Siaruanneq imerajuup sorujuarneqartarfiinut imeqquutammiiittunut siaruateqqaartarpooq, kingorna kuutsimi imerajuup sorujuarneqartarfiinut, kingornalu timip pisataanut allanut.

Taamaammat imerajuup sorujuarneqartarfiinut imeqquutammiiittunut siaruanneqarsimannngikkaangat, taava kuutsimi timillu pisataani allani siaruannerit qaqtigoortuusarput. Usukkut kræfti timip pisataanut allamut aakkut siaruattarnera qaqtigoorpoq.

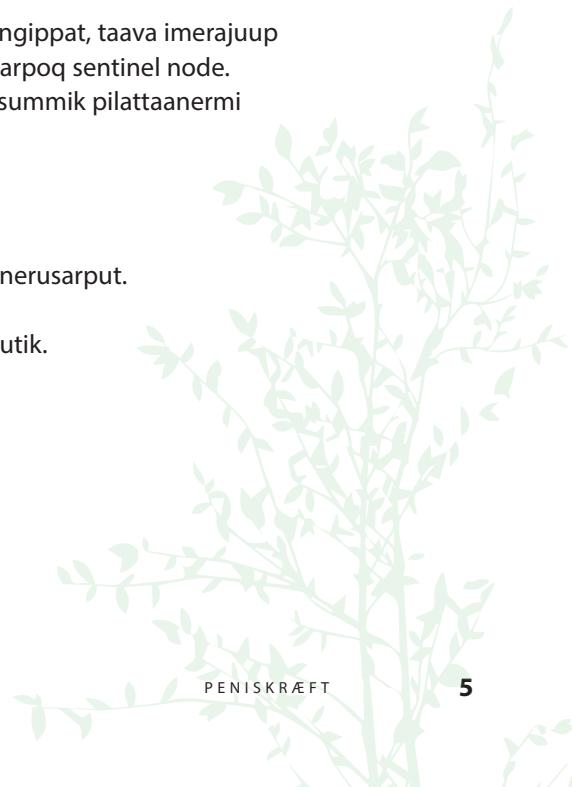
Siaruaanneq misissussagaanni, taava PET/CT-imik tarrarsuinermi nassat ilui, kuutsit, imeqquatak, sakissallu misissorneqartarput. Misissuinermi imerajuup sorujuarneqartarfiini kuutsimi pullattoqarneranik nassaartoqarpat, taava misissugassamik peersisoqassaaq, tassani paasinialugu kræftimik nappaate-qarnersoq.

Kuutsimi imerajuup sorujuarneqartarfiinut siaruannermik takussutissaqanngippat, taava imerajuup sorujuarneqartarfiinit misissugassamik peersisoqassaaq, taanna taaneqartarpooq sentinel node. Misissugassamik peersineq annikinnerusoq taanna ingerlanneqartarpooq usummik pilattaanermi ilanngullugu.

Misissuinerup siunertaa

Misissuinerit ilaat kræfteqarnermik kræfteqannginnermilluunniit paasinianerusarput.

Misissuinerillu allat kræftip qanoq siaruassimatigineranik misissuinerusarlutik.

Usukkut kræfteqarnermi malunniutaasartut

Malunniutit siullit ilagisarpaat usukkut ungillerineq, nuuata amiata iluagut uunartutut misigisarneq, ammip qalipaataa allanngortoq, imaluunniit ammip issutsinnera. Kræftip allanngortitai usuup nuuata amia ilummut ajakkaanni takuneqarsinnaasарput. Usummi kræfti annernarneq ajorpoq.

Aallaqqaammut usummi kræfti takujuminaassinjaasарpoq, allannguutillu takunngitsoorneqarsinnaasarlutik. Anguterpassuit nappaatip suussusersinnginnerani ukiup ataatsip missaani kræftip malunniutaanik peqartarput.

Uani uku atuarsinnaavatit qallunaatut:

- Symptomer på forstadier - Kræfteqaleqqajaanermut malunniutit
- Symptomer på peniskræft - Usukkut kræfteqarnermi malunniutaasartut
- Symptomer på fremskreden peniskræft - Usukkut kræftip sukkanerusumik siaruaakkiartorneranut malunniutaasartut

Usukkut kræfteqaleqqajaanermut malunniutaasartut (carcinoma in situ)

Carcinoma in situ usukkut kræfteqaleqqajaanermut malunniutaavoq. Usukkut kræfteqaleqqajaanermi sananeqatit allanngortarput kræftip sananeqaataatut isikkoqarlutik, kisianni allanngornerit timip ipiutaasartaasa assigiinngitsut akornanni killinganiittunut akimorneq ajorput. (in situ). Ukiuni aralalinni allanngornerit taakkut tassaniissinjaasарput, kisianni usukkut kræftinguukkiartorsinnaallutik.

Kræfteqaleqqajaanermi usummi kræftinguussinnaasoq, taannalu taaneqartarpoq planocellulært karcinom:

Bowens sygdom	Ataasiinnaq, qalipaatilik, qaqortualulik imaluunniit qalipalik	Usuup limitaa, neqaa qiterleq imaluunniit tingit qulaani
Queyrats erytroplasi	Killinga erseqqarissoq, sak-kortuumik appalunneqaler-luni allanngorneq	Usuup nuua qillertoq imaluunniit usuup nuuata amia
Balanitis xerotica obliterans	Qaamasut aamma tamatigut killii erseqqaarissunik ameq allanngortoq	Usuup nuua qillertoq aamma usuup nuuata amia
Bowenoid papulose	Amerlasuut, qalipaatai sakkortusilaarnikut aappaluttumiit aappaluartumik qalipaatilik	Tamatigut usuup limitaa

Usummi kræfteqaleqqajaanermi assigiinngitsorujussuarnik isikkoqarsinnaasarpuit

Usukkut kræfteqarnerup malunniutai ukuusinnaapput:

- Usuup, usuup nuuataluunniit qalipaataata allanngornera – ilaatigut tungujorujuttumik kajortumik
- Alliartorneq maanninermut assingusoq, maannineq nakasuttulluunniit isikkulik – qillertuani (usuup nuuata) imaluunniit usuup nuuata amiani
- Aniasoqarneq tipitorujussuaq, aseruunneq
- Usummit aanaarneq, ilaatigut usuup nuuata amiata ataani
- Usuup nuuata amia kingumut nusukkumi-naatsoq (phimosis)
- Ammip katannera – milaat qaqortut, aappaluttut, milaat qaqortualullit aappaluttortallil-luunniit, milaat isugutattut

Usukkut kræfteqarnerup qanoq isikkoqarsinnaaneranik assersuutit marluk

Usukkut kræfteqarnerup sukkasumik siaruaakkiartornerani aamma imaattunik malunniuteqarsinnaasarpooq:

- Imerajuup sorujuarneqartarfiiini imeqqutam-miittumi pullattoorneq
- Qasoqqaneq
- Naakkut anniarneq
- Niukkut pullattoorneq (lymfødem)
- Oqilineq

Malugisaqaruit nakorsiarit

Malunniuteqaraanni imaannigilaq kræfteqarnerusoq, kisianni maluginiarluassavatit. Imaassinnaavoq nappaatipalaanit malunniutaasut, imaluunniit nappaatinit allanit pisuuusinnammata. Malunniuteqaruit taakkununnga assingusunik qanorluunniit ittoqaraluarpat misissortinnissaq pingaaruteqarpoq, taamalu katsorsartinnissaq pisariaqartitat ingerlannejqarsinnaaniassammat.

Issukkut usukkullu imminent misissorneq

Angutit tamarmik issummennik allanngortoqarnissaq eqqummaariffagalugu misissortarnissa, taamalu ilaatigut issukkut kræfteqalernissamut siusissukkut paasiaarniassammassuk. Taamaammat aamma usummi, usuullu eqqaani allannguutaasinnaasunik misissuisarnissaq pingaaruteqarpoq.

Usukkut kræfteqarnermi katsorsartinneq

Usukkut kræfteqarnermi katsorsartinneq pilaanikkut imaluunniit qinngortaanikkut ingerlanneqartarpooq, kisianni aamma qinngortartilluni katsorsartittoqarsinnaavoq, imaluunniit kemortilluni. Ilaatigut arliiressillugit katsorsaasoqartarpooq.

Usummik katsorsaanermi apeqqutaasarpooq tinuneq sumiinnersoq, angissusaa, nappaatip killiffia, kiisalu napparsimasup peqqissusaa ukiuilu. Usummik kræfteqartumik ajorunnaarsitsinissamut periarfissat pitsasuupput, kisianni katsorsartinneq iluaalliuutnik assigiinngitsunik malitseqartarpooq.

Usukkut kræfteqaqqajaasumut katsorsaaneq (dysplasi aamma carcinoma in situ) usummut kræfteqarnermut.

Usukkut kræfteqaleqqajaanermi katsorsaaneq usuk pigiinnarlugu qinngortaalluni katsorsaariaatsitut ittumik ingerlanneqartarpooq, imaluunniit annikitsunnguamik pilattaanikkut ingerlanneqartarluni. Qinngortarneragut nakorsap qinngornermik sakkortuumik katsorsarniagaq eqqoqqissaarlugu pilattarlugu qinngortarsinnaavaa, taannalu savittut pilattaasarpooq. Qinngortarlugu pilattaanermi tamakkiisumik sinitsitsinikkut ingerlanneqartarpooq.

Kræfteqaqqajaanerit ilaatigut crème-mik katsorsarneqartarput, taakkulu kemomik imaqartarput. Nakorsaataapput fluorouracil (5FU) imaluunniit imiquimod, taakkulu timip nammineerluni kræftimut illersuutanut aallartitsiniarluni sunniuteqartarput.

Usukkut kræfteqaqqajaanermut katsorsartereernermeri akulikitsunik nakorsamit nakkutigineqarluni misissortittoqartarpooq, taamaalilluni ilaatigut nappaammik utertoorneq paasineqarsinnaasarluni aamma sukkanerpaaq atorlugu katsorsarneqarsinnaasarluni.

Usummi kræfteqarnermi katsorsartinneq

Usummi qaapiaannarlugu kræfti anginerulersimanngitsoq pilattaanikkut peerneqartarpooq. Kræftili allinerusimappat, taava ilaanik katsorsaasoqartarpooq, imaluunniit tamaat peerneqartarluni.

Usukkut kræfteqarnermi siaruaannermik katsorsaaneq

Nappaammik sukkasuumik siaruaattoqartillugu pilattaaneq kisimi naammanneq ajorpoq. Kuutsimi imerajuup sorujuarneqartarfiinut siaruaassimappat, taava kræfteqartut immikkoortortaqarfiani qinngortartilluni katsorsarteqqinnissamut neqeroorfigineqartarput, taannalu kemomik akullugu ingerlanneqartarpooq.

Imerajuup sorujuarneqartarfiinut imeqqutamiittunut siaruaanneqarsimappat, taava katsorsaaneq pilattaanikkut imaluunniit kemomik qinngortaanermillu ingerlanneqassalluni.

Anniarunnaarsitsiniarluni katsorsaaneq

Angutini usukkut kræfteqartuni amerlanerni kræfti tamaat peerneqarsinnaaneq ajorpoq. Imaassis-naavoq kræfti siaruaassimasoq, imaluunniit nalinginnaasumik peqqinnginnej pissutaasinnaalluni. Taamaakkaluartoq anniarunnaarsitsiniarluni katsorsartittoqarsinnaavoq (palliativ)

Usukkut kræfteqarluni utertoornermi katsorsartinneq

Usukkut kræfteqaqqilerluni utertooraanni, taava pilatseqqinnissaq ilimanarluunnarpooq, tassani tinuneq peerneqassalluni. Periarfissaq alla tassaavoq qinngortartilluni katsorsartinnissaq, tassani qingortartereersimanngikkaanni. Nappaat siaruaassimappat, pilatsinnissaq, qinngortartinnissaq, imaluunniit kemortinnissaq pisariaqalersinnaavoq.

Kræftimik napparsimallutik katsorsartittunut sungiusarneq ajunngitsumik sunniuteqarluartarpooq.

Kræftimik nappaateqarneq, aamma katsorsartinneq qasunartarpooq, timikkut sanngiillineq, aammalunikallunganermik malunniuteqartarluni, katsorsartinnermiit saniatigut sunniutaasartut inuunilunnarsinnaasaramik.

Misissueqqissaarnerup annertuup takutippaa, cykkilerluni, nalulluni, nukkassarluni, qasujaallisarluni timigissartarnerup, yoga-mik aamma pilates-imik ingerlataqartarnerup napparsimasup peqqissusaa malillugu pitsanngoriartartut. Qasunerup annikillinerata saniatigut napparsimasut sulinermut, sunniffeqarnermut, inoqatinillu naapitsinissamut atatillugu iluarisimaarinninnerat annertunerulersartooq. Illaallu isumakulunnginnerulersarput sinnarliorpallaarunnaartarlutillu.

Usukkut kræfteqarnermi nappaatip suussusersinera killiffinnillu aggornilersuineq

Usukkut kræfteqarneranik paasisaqartoqarsinnaavoq tinunermit imaluunniit amermit misissugassanik peersilluni misissuinikkut takuneqarsinnaappat kræftip sananeqaataanik peqartoq.

Usuk ipiutaasartanik assigiinngitsunik arlalinnik peqarloq. Kræftip suunera apeqqutaalluni kræftip sananeqaatai sorliit naasimanersut paasineqartarpooq. Tamanna misissugassanik peersinikkut allisitsiuserluni misissuinikkut paasineqartarpooq.

Usukkut kræfteqariaatsit (95 %-ii sinnerlugit) pladeepitelkarsinom-inik taaneqartartut

Pladeepitelkarsinom usummi tamarmi pilersinnaasarpooq, kisianni usuup nuuani, imaluunniit usuup nuuata amiani pilikkajuttarpooq. Kræfteqariaaseq taanna ukiorpassuit ingerlanerini alliartortarpooq arriitsumik, kisianni sukkasuumik ineriertortarluni. Nappaammik suussusersiaarnermi katsorsaanerup inernerri pitsasuusarput.

Verrukøst karcinom pladeepitelkarsinom-iuvoq usummi qaqutigoortumik naasartoq. Maanninerujussuartut isikkoqarpooq, arriitsumik naasarpooq, aammalu qaqutiguinnaq timip pisataanut allanut siaruaattarluni. Verrukøst karcinom pilattaanikkut peerneqartarpooq.

Usummi kræfteqariaatsit allat ataatsimut katillugit 5 %-iupput, ukuusinnaallutik:

- Annissakkut kræfteqarneq – qaqutigoortorujussuaq, usuup nuuaniittartoq, ikiusinnaasoq
- Basalcellekarcinom – pullaaseeraq annernanngitsoq, usummiittartoq, arriitsuararsuarmik alliartortartoq.
- Adenoarcinom – qinersini aalarfinniittartoq
- Kaposis sarkom – tupinnaannartumik qaqutigorsuaannaq takkuttartoq, aappaluaartumik tungujornernik mikisuararpassuarnik allaniit sukknerusumik alliartortartoq

Kræftit allat usummut siaruaattartut qaqutigoortorujussuit, kisianni ilaatigut nakasummi naammattoorneqartartut, anisuup aqqutaata qinersiani, tartuni, puanni, aamma inalugarsuarmi, ammanermilu naammattoorneqartartut.

Usukkut kræfteqarnermi killiffinnik aggornilersuineq misissuinerlu

Misissugassanik peersilluni misissuinermi kræftimik nassaartoqarpat, taava nakorsaq nappaatip qanoq siaruaatsigisimaneranik missingersuissaq. Taamaammat misissuinerit assigiinngitsut ingerlanneqartarpuit.

Misissuinerit taakku kræftip tinunerata qanoq atsigineranik paassisutissanik piffiusarput, aammalu imerajuup sorujuiarneqartarfiiut siaruaattoqarsimanersoq, imaluunniit timip pisataanut allanut siaruaattoqarsimanersoq tessani takuneqarsinnaasarluni. Taanna taaneqartapoq killiffinnik aggornilersuineq, aammalu nappaatip timimi qanoq siaruaatsigineranut uuttuutaasarluni.

Killiffinnik aggornilersuinerup siunertaraa, katsorsaariaatsip qanoq ittip atorneqarnissaanut naliler-suutigineqartarluni.

Killiffinnik aggornilersuineq TNM aallaavigalugu ingerlanneqartartoq

- T isumaqarpoq tinuneq qanoq ititigisumik naasimanersoq (tumor)
- N isumaqarpoq imerajuup sorujuiarneqartarfiiut siaruaanneq qanoq annertutiginersoq (nodes)
- M isumaqarpoq timip ilaanut allamut siaraanneq (metastaser)

T isumaqarpoq tinuneq takutittarlugulu tinunerup qanoq annertutiginera:

- TX pingarnertut tinuneq naliliiffigineqarsinnaanngitsoq
- T0 pingarnertut tinuneqanngitsoq
- Tis Carcinoma in situ – kræfteqaqqajaanermut nalunaarsuut
- Ta Non-invasivt verrukøst karcinom – kræfti qaaginnaani naanikoq maanninertullu isikkulik
- T1 tinuneq ammip iluani timip ipiutaasartaanut naanikoq, aap ingerlaarfiiinngitsoq, sanane-qatai aamma saassussiumatuujunngitsut
- T1b tinuneq usummi allisaatinut naanikoq
- T3 tinuneq quup aqqutaata iluanut naanikoq
- T4 tinuneq kræfteqarfiup eqqaanut attumasunut naanikoq. Assersuutigalugu anisuup aqqutaata qinersianut naanikoq

N isumaqarpoq node (imerajuup sorujiarneqartarfiinut) sumiiffimmi siaruaannerit

- NX imerajuup sorujiarneqartarfiinut sumiiffimmittut nassuiarneqarsinnaanngitsut
- NO imeqqutammi imerajuup sorujiarneqartarfii annerulersimannngitsut
- N1 imeqqutammi imerajuup sorujiarneqartarfii kræfti
- N2 imeqqutammi imerajuup sorujiarneqartarfii kræftit marluk arlallilluunniit
- N3 kræfti imerajuup sorujiarneqartarfisa avataanut siaruaassimasoq, taamalu imeqqutammi timip ipiutaasartaanut ilummut naasimasoq, imaluunniit kuutsimi imerajuup sorujiarneqartarfii nut siaruaanneq.

Misumaqarpoq siaruaanneq takutittarlugulu timip pisataanut allanut siaruaanneq:

- M0 siaruaanneqanngitsoq
- M1 siaruaanneq, assersuutigalugu tingummut puannulluunniit

Assersuut:

Assersuutigalugu T2 N1 M0 isumaqarput, tinuneq usummi allisaammut naasimasoq, aamma imerajuup sorujiarneqartarfianut imeqqutammiittumut ataatsimut siaruaassimasoq, kisianni timip pisataanut allanut siaruaanneqanngitsoq.

Siunnersortimik immikkut ilisimasalimmik ikiorneqarit

Suliamik immikkut ilisimasalimmik oqaloqateqarnissaq iluaqtaasinnaavoq. Assersuutigalugu nakorsarist, imaluunniit tarnip pissusaanik ilisimasalik oqaloqatigisinnavaat. Aamma kræftimik akiuiniartut siunnersuisinnaasut ikiorneqarnissannik saaffigisinnavaatit, imaluunniit kræftlinie-mut sianernikkut ikioqqusinnaavutit.

Allat ilittut ajornartorsiuteqartut naapikkit

Cancerforum-imi ilinnut ilisaritinnikkut profil-eqalersinnaavutit, taamaalillutillu eqqarsaatitit misilit-takkatillu napparsimasunut allanut ilaqtutanullu ingerlateqqissinnaalissavatit. www.cancerforum.dk

Usuk pillugu

Usuk angutip kinguaassiutigaa. Quinermut kinguaassiornermullu atortuuvoq. Usuup iluani quup aqqutaa ippoq, taannalu nakasummut atavoq, aamma anisuumut issummeersut timimiit anillangallutik inissisimaffigaat. Usullu amerrik, nukinnik, sianiutnik peqarpooq, aamma aap ingerlaarfippassuinik peqarluni.

Nuua ammalorujuttoq taaneqartarpoq usuup nuua (glans). Usuup nuuata amia (præputiet) aalasin-naalluni marloqiusamik peqinnilimmik ameqarpoq, taassumalu usuup nuua assersimavaa, minnerungitsumik usuup nuua pilallugu peersimannngippat.

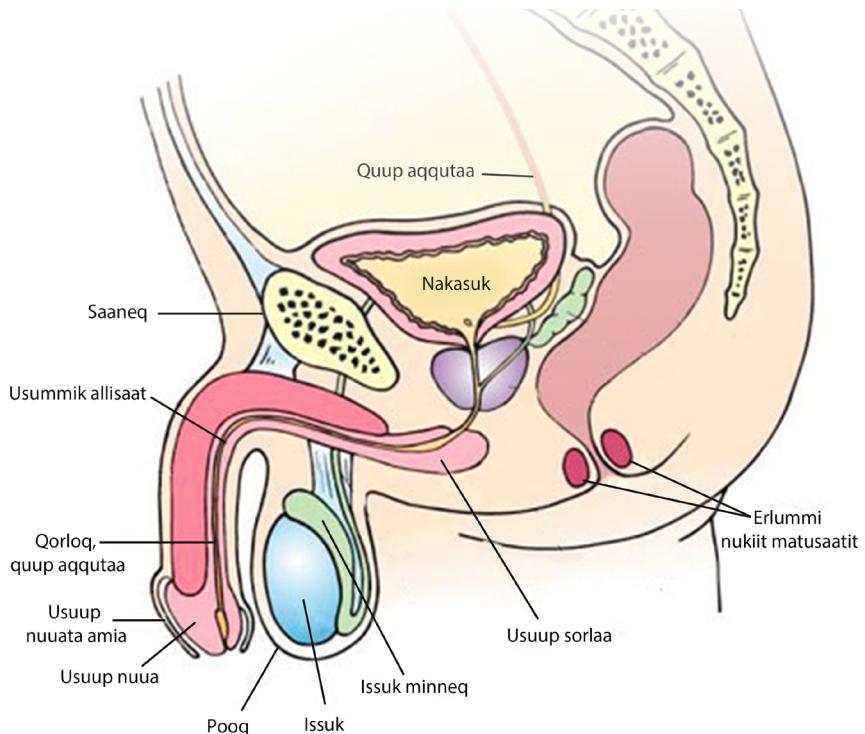
Usuup nuuani quup aqqutaa ersippoq.

Usuup nuua usuullu nuuata amia orsumik taaneqartartumik smegmamik ilaqarpoq, taannalu ammip sananeqaataanik immikkoortunik ilaqarpoq, aamma usuup nuuani amermi orsut qinersiinit kakkik, kiisalu usuup nuuata amiata ilua.

Usuttaa pingasunik kaavissinnaasunik usummik allisaateqarput: annerusut marluk (corpora cavernosa) illugiit, aamma ataaseq minnerusoq (corpus spongiosum) usuup qeqqata ataani inissisimasoq. Usuup nuua corpus spongiosm ilagaa.

Usummik allisaatit nukiit ipiutaasartaanik imaqrarput, aallu ingerlaarfiinik (kavernøst væv) taannalu tissannermi aammik immertarpoq, taamaallilluni usuk atoqateqarnermi tissassinnaaler-tarluni.

Usuup sorlaa timip iluaniippoq.

Usukkut kræfteqarneq

Usukkut kræfteqarneq qaqtigoortuuvoq. Usummi sumiluunniit kræfteqalersinnaavoq, kisianni ammip ataani naammattoorneqakkajunnerulluni, imaluunniit usuup nuuani. Kræfti paasineqajaaraangami pitsasumik katsorsarneqarnissaanut periarfissaqarluarnerusarpoq.

Usukkut kræfteqarluni inuuneq

Usukkut kræfteqarluni katsorsartereernerup kingorna angutit amerlanerit atoqateqartarnikkut annerusumik minnerusumilluunniit ajornartorsiuteqalersarput. Imerajuup sorujuarneqartarfiini qinngortartilluni katsorsartinneq niukkut pullattoqartalernermik ataavartumik kinguneqartitsisarpoq, aamma timip ilaa appasinnerusumut sunniuteqartarluni. Nerisat, ilaqtariinni inuuneq aamma suliffik pillugit annertunerusumik atuarit.

Nappaatip atoqateqartarnerit sunnersinnaavaa

Kræftimik eqqugaasorpassuit misigisarpaat kræftimik napparsimanerup katsorsartinnerullu qanoq iliorsinnaanermennik iliorusunnerminnillu kræftimik eqqugaanertik pissutigalugu akornuteqalersin-neqarlutik. Sulili tiinganiarsinnaaneq pigiinnarsinnaavat.

Saniatigut sunniutaasartunik kingunerluutillu nalinginnaasut pillugit siunnersuutit

Kræftimik katsorsartinnerup nalaani kingornatigulluunniit ajornartorsiutit pilersimasut, tassalu nappaammik pissuteqartut, imaluunniit katsorsartinnermi saniatigut malunniutaasartunit pissuteqarsinnaapput. Assersuutigalugu kræftimik napparsimasut amerlasuut piffissap ilaani qasusarto-rujussuusarput. Illit ulluinnarni qasusarnerit pillugu, imaluunniit saniatigut sunniutaasartunik kingunerluutinillu qanoq ilillutit qaangiiniartarnissat pillugu siunnersutinnguit amerlanngikkaluartut pissarsivigisinnaavatit.

Timminnerit aamma quiniarnikkut ajornartorsiuteqarnerit

Qinngortartilluni katsorsartereernerup kingorna inuit ilaannut quiniarnikkut ajornartorsiuteqaler-nermik ataavartumik nalaataqartarput, imaluunniit inalukkakkut ataavartumik timminnertut ittunik imaluunniit inalukkakkut aanaarnernik pilersoqartarnera naammattuugassaasarput.

Inalukkakkut aanaartoqarnerit katsorsarneqarsinnaapput, tassani steroid (binyrebarkhormon-it) inalukkamut insertinnerisigut pitsaanerulersinneqarsinnaagamik, aamma annanik aqilortitsisinnaasut iluaqtigalugit.

Imeqquakkut qinngortartilluni katsorsartereernerup kingorna nissukkut pullattoortalernissamut aarlerinaat

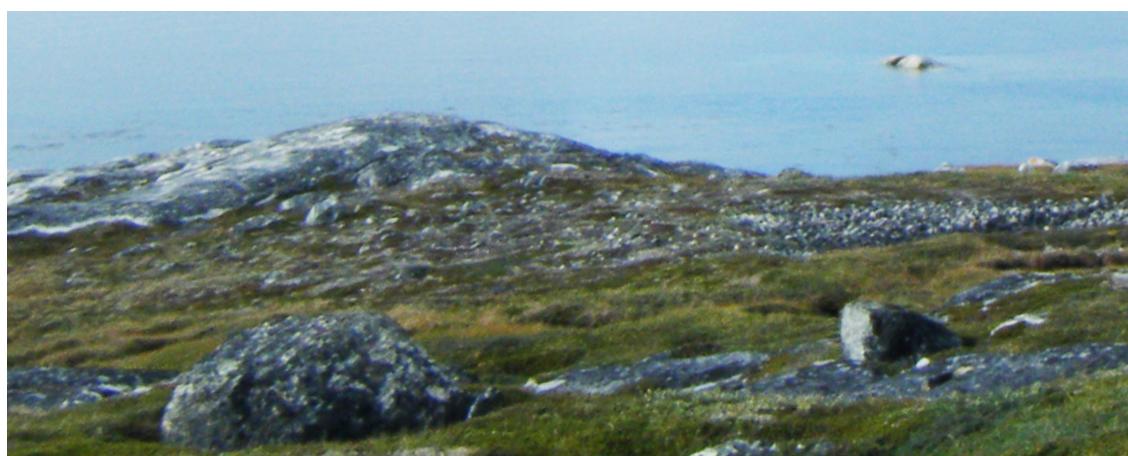
Imeqquakkut kuutsikkullu imerajuup sorujuarneqartarfisigut qinngortartilluni katsorsartereernerup kingorna nissukkut illugiinnik pullattoortalernissamut ataavartumik ineriertortitsisarneq atorneqar-sinnaasarpoq, aamma timip ilaani appasinnerusumi sunniuteqartartumik. Taanna taaneqartarpooq lymfødem.

Lymfødem-it takkuttarnerinut pissutaasarloq, imerajuup qinersiini imeqalertoortarneq, tassani imerajuup aqqutai qinngortaalluni katsorsaaneq pissutaalluni innarlerneqarsimasaramik. Ataaavartumik pullattoorneq (lymfødem) pissuteqartarloq imerajuup imertaata annertusiartornera imerajuup aqquataasa qinngortartinnerup kinguneranik innarlerneqartarneri. Lymfødem katsorsartereernerup kingornagut ukiualuit qaangiunnerini pilersinnaasarloq.

Ataaavartumik pullattoortarneq pinngitsoortinniarlugu nammineerluni iliuuserisinnaasat:

- Nissukkut pullattoornissamut malunniuttoqarpat, taava nissut qummut saatillugit inissinneqartassapput, atuarujornermi, tv-illuunniit isiginnarnermi taamatut iliortoqartarsinnaavoq.
- Amikkut aseruuttoornaveersaari, tassani pullattoornissamut ineriertortitsilernissamut aarlerinaat pilersarmat
- Annikinnerusumik pullattoornissamut isumassarsiatsialasinnaasoq tassaavoq alerseq ikorfartuut. Assersuutigalugu iisartagaarniarfinni alersinik ikorfartuutnik pisiassaqartarloq.
- Pullattoortarpallaalissagaanni, taava kamippaliortumut alersinik ikorfartuutnik sanatitsisoqarsinnaavoq.
- Aamma immikkut ittumik pullattoortarnermut katsorsartittoqarsinnaavoq, aamma timigissaasumit tagiartortittoqarsinnaalluni, tassani pullattoornermik immikkut ilisimasalimmit.

Pullattoqarlutit malugigukku nakorsarisat attavigiuk, aamma naqtsinermik annertusisumik malugisaqaruit, imaluunniit annialeruit. Pullattoortarneq nappaatip suussusersinerani katsorsarneranilu siusissumi nakutigiuminarnerusinnaasarloq katsorsartinneq siullermik inuuneq tamaat katsortinneruvoq, aamma ammip paarinissaanut. Nakorsavit timigissaasumut innersuussinnaavaatit, tassani timigissaasoq pullattoornermut suliamik immikkut ilisimasalimmut, taamaalilluni pullattoornermik aamma alersimik ikorfartuummik katsorsartinnissaq periarfissaalluni.

Sungiusarneq, sungiusaqqinneq, piginnaanngorsaqqinnerlu

Kræfteqaruit timigissartarlutit aalasarlutilu ilinnut iluaqutaassaaq. Napparsimalinnginninni timigis-sartarsimanngikkuit massakkut eqqissillutit aallartiinnarsinnaavutit. Kræfteqarninnut katsorsartereer-simaguit timigissartarnerup timit pissatsisissinnaavaa.

Pilatserernerup, kemortinnerup imaluunniit qinngortartilluni katsorsartereernerup kingorna napparsimasut ilaat sungiusaqqinnissamik pisariaqartitsarput, tassani timikkut ippigusuuteqarneq pissutaasarloq. Peqqinnissaqarfimmuit angerlannginnermi sungiusaqqinnissamut pilersaarusiorneq pisinnaatitaaffittut pingaaruteqarloq.

Napparsimasut ilaasa qaqqinnissaminut tarnikut timikkullu ikorneqarnissaq pisariaqartittarpaat, assersuutigalugu pullattoortalersimagaanni. Taanna taaneqartarpooq piginnaanngorsaqqinneq. Pigin-naanngorsaqqinnissamullu naliliiffigineqarnissaq pingaaruteqarloq, tassani peqqinnissaqarfimmuit angerlannginnermi tamanna pisariaqluni. Nakorsat katsorsaasoriat peqqissaasut, timissaasut illillu piginnaangorsaqqinnissannut pisariaqartitsinersutit naliliiffigissagassiuk.

Timimik isiginnittariaatsimi allannguutit

Nappaativit katsorsartinnerpillu immaqa imatut ilisissinnaavaatit, illit timit allanngornikoq inuuffi-gissallugu ilinniartariaqassagit. Immaqa timit allanngunngikkaluarpoq, kisianni timinnut isiginnitta-riaatsit allaanerulernikuuvoq. Katsorsartereernerup kingorna amerlanerit misigisarput nappaataarun-nikuuneq sivitsoriartortillugu, suli upperalugulu aamma timimut tatiginnileqqissinnaasarlutik.

Nerisat aamma kræfti

Katsorsartinninni timit pissatsiseqqissinnaavat, tassani suut nerinerlugit eqqarsaatigilluartarukku. Kræftimik katsorsartereernerup kingorna nerisat peqqinnartut aamma timinni nukissamik nutaamik tunisisinnaammata.

Kræfteqarnermi kingornalu sulisarneq

Napparsimasut ilaat sulinermminik ingerlatsiinnartarput, aamma katsorsartinnermik nalaani. Ilaat piffissaq tamaat suliunnaarallartariaqartarput. Sulileqqinnissamut periarfissat arlaqarput, taakkulu assiginngitsunik atugassaqartitsarput. Napparsimasut tamarmik kræftimik napparsimareerlutik sulileqqinnissaminut periarfissaqarneq ajorput, aamma ilaat suliunnaartariqartarlutik.

Eqqarsariaatikkut periutsit

Soorlu takussutissiisinnanaaneq, mediteerersinnaanerlu anniarninnut annikillisaataasinnaapput, anni-laanganerit ikiorsersinnaavaat, aammalu inuunerup pitsaanerusumik ingerlateqqinnissaa katsorsar-tinnerup nalaani periarfissaqartinneaqqilertarpoq.

Usukkut kræfteqarnermut pissutaasartut

HPV-mik kinguaassiutitigut tunillatsinnerup kinguneranik aseruuttoornerup usukkut kræfteqaler-nissamut aarlerinaat annertunerulersissinnaavaa. Eqqiluisaannginnej aamma usuup nuuata amiata nerukipallaarnera aamma aarlerinaammik annertunerulersitsisinnavaoq. Usukkut kræfti tunillaanneq ajorpoq.

Usukkut kræfteqalertarnerni tamani qularnanngitsumik HPV-mik tunillatsissimanermi pissuteqartumik 40-50 %-it usukkut kræfteqalernermut pissutaasarloq.

Ilisimatuut isumaqarput usukkut kræfteqalertartut 40-50%-it tikillugit HPV-mik tunillatsissimaneq pissutigalugu kræfteqalertartut.

HPV nappaataavoq atoqatigiinnikkut tunillaasartoq. HPV-mik aseruuttoorneq inuusunnerusuni akulikinnerusumik takussaasarpoq. Amerlanerit inuunermi ingerlanerani tunillatsittarput, kisianni amerlanerpaani HPV-mik aseruunneq nammineerluni peeqqittarpoq

HPV-it assigiinngitsut amerlasoorpassuupput:

- Virus 6 aamma 11 kinguaassiutitigut unngoqalersitsisinnapput (kondylomer)
- Virus 16 aamma 18 ataavartumik aserunninngorsinnaavoq, taanna illissap paavatigut kræfte-qalersitsisinnavaoq, qaqtigoorneruvorlu utsuit paavatigut, ammanikkut, itikkut, aamma usukkut kræfteqalersitsisarnera, kiisalu oqakkut aamma qinngukkut kræfteqariaatsini naammattoorneqarluni.

HPV-virus-it 16 aamma 18 qaqtiguinnaq kinguaassiutitigut unngoqalersitsisarput, kisiannili angutit kinguaassiuutimikkut unngoqarnikuusimasut, usummikkut kræfteqalernissamut annertuumik aarleri-naateqartarput. Tamanna HPV-nik arjalinnik tunillatsissimasinnaanermik pissuteqarunarloq.

HPV-imut ajorunnaarsitsisinnasumik katsorsaateqanngilaq. HPV-mut akiuussutissamik kapisiarneq EU-mi akuerineqarnikuovoq, tassani arnat illissap paavatigut kræfteqalernissaat pinaveersaartinniar-lugu. Akiuussutissamik kapisiarneq kræfteqariaatsinut allanut illersuutitut atornissaa siunertaasi-mavoq, tassani usukkut kræfteqartarneq aamma ilaatinneqarluni.

Usuup puui, aamma pilaasarneq nappaammik HPV-mik aseruunneqalernissamut aarlerinaat appartittarsimavaat.

Misissuinerit ilaasa takutippaat, angutit usuup puuinik atuineq ajortut, usummikkut kræfteqalernis-samut annertuumik aarlerinaateqartut. Immaqa usuup puuisa HPV-mik aseruunneqalernissamut aarlerinaammik annikillisitsisarnerat pissutaavoq.

Pilattaaneq usukkut HPV-mik aseruunnernut, aamma usukkut kræfteqalernissamik aarlerinaat an-nikillisittaraat erserpoq.

Kinguaassiutitigut eqqiluisaannginnerup aamma usuup nuuata amianik ninninneqarnerup aarlerinaat annertunerulersittarpaat

Angutit usummi nuuanik saliisanngikkunik, taava kakkinnik annertusiartortitsilissapput, aamma ammip sananeqaatai toqoralissallutik, taakku taaneqartarpus megma, qinngarnartumillu ippiortitsisinhaallutik aamma usummit aseruuttoorneqalersinnaallutik.

Angutit usummik nuuata amianik ninniguppallaamik amillit illuartitsisinhaanermennik ajornartorsiuteqartarpus (phimosis), taamalu usuup nuuata eqqiluisaartinnissaajornakusoortittarlugu, aamma angutinut allanut sanilliukkaanni tallimariaammik aqqanileriaammillu usukkut kræfteqalernissamut aarlerinaataat annertunerusrarluni. Usukkulli kræfteqalertarneq qaqtigooformat, tassani aarlerinaatsuli annikippoq.

Pilaaneq (circumcision) aarlerinaammik anikillisitsisarpoq

Naalungiarsuunerini pilaanikkut usukkut kræfteqalernissamut aarlerinaammik annikillisitsisoqarsinnaavoq. Angutit usummik nuuata amianik peersitsisimangitsut usummik nuuisa eqqiluisaartinnisaannut ajornakusoortitsinerusaramik. Inuunerminni kingusinnerusumi pilatsikkunik, naalungiarsuunermi pilatsittut assinganik illersuutissarsineruneq ajorput.

Timip akiuussutissaa annikinneruleraangat aarlerinaammik annertunerusumik ilimanaateqarnerulertarpoq

Timip akiuussutissaa annikillisimappat, taava kræfteqalernissamut aarlerinaammik annertunerusumik ilimanaateqarneq nalinginnaanerusarpoq, aammalu usukkut kræfteqalersinnaaneq tassani ilaavoq. HIV-mik imaluunniit AIDS-imik nappaateqaraanni, taava timikkut akiuussutissaqarneq annikinnerulsarpoq, imaluunniit timip akiuussutissaanik annikillisitsisinhaasunik, timip pisataanik nuussinermi atortartunik nakorsaateqaraanni.

Nakorsammik PUVA-mik katsorsartinnerup aarlerinaat annertunerulersittarpaat

Amikkut nappaat psoriasis aamma kræfti hudlymfomer-tut ittunik nappaateqaraanni, taava ilaati-gooriarluni PUVA-mik nakorsaasiilluni katsorsaasoqartarpoq, taakkulu iisartakkat psoralen aamma ultraviolet-imik qinngortaaneq tapitariissillugit katsorsaanermi atorneqartarpus. Angutit PUVA-mik iisartagaqarsimasut, usummikkut kræfteqalernissaminut aarlerinaataat annertunerusarpoq.

Pujortarterup aarlerinaat annertunerulersittarpaat

Misissuinerup takutippaa, pujortarterup aamma usukkut kræfteqaleriartuaarnerup akornanni attumassuteqartartut. Pingaartumik HPV-mik tunillatsissimaganni, ilisimatusarnerup takutippaa usukkut kræfteqalernissamut aarlerinaateqarneq annertunerulertartoq.

Kingornuttagaq

Usukkut kræftip kingornuttagaaneranik aarlerinaammik ilisimannittoqanngilaq.

Usukkut kræfteqareernerup kingorna nakkutigineqarluni misissortittarneq

Usukkut kræftimik katsorsartereernerup kingorna, nalinginnaasuovoq urologisk-ip immikkoortaqarfiani nakkutigineqarluni misissortittarneq, taannalu qaammatinik pingasunik arfinilinnillu akunneqartumik misissuisarneq ingerlanneqartarpooq, ukiullu tallimat tikillugit ingerlanneqartarluni. Nakkutigineqarluni katsorsartinnermi apeqqutaasarpoq, katsorsartinneq qanoq ittoq atorsimaner-soq. Napparsimasut usumminnik pigisaqaannarlutik katsorsartissimasut akulikinnerusumik nakkutigineqarlutik misissortittarput.

Katsorsartereersimagaanni nalinginnaasuovoq peqqinnissaqarfimmi nakkutigineqarluni misissortit-tarnissamik neqeroorfigineqarluni periarfissinneqarnermut takkuttarneq. Misissuineq unitsinnea-rani ingerlanneqartarpooq, tassa innanngikkaluarluni.

Nakkutigineqarluni misissortinneq qanoq ingerlasarpa?

Nakkutigineqarluni misissortinnermi nakorsaq saniatigut sunniutaasartunik oqaloqatigineqartarpooq, aammalu nappaat uteqqissimanginnersoq misissorneqartarluni.

Katsorsariaatsit assigiinngitsut arlallit, katsorsartereernerup kingornagut usukkut kræfteqareernikunut nakkutiginnilluni misissuisarneq

Pilattaaneq, tassani usuk peernagu, aamma imerajuup sorujuarneqartarfiinut siaruaanneqanganitsoq, Tassani qaammatit pingasut akunneralugit takkuttarneq, tamatumalu kingorna qaammatit arfinilinnik akunneqartartumik ukiuni pingasuniit tallimat tikillugit sivisussuseqartumik misissortik-kiartortarneq.

Usummik tamarmiusumik ilaannakortumilluunniit piigaqarnerup kingorna, tassani imerajuup sorujuarneqartarfiinut siaruaanneqanganitsoq. Ukiuni marlunni siullerni qaammatit arfinilikkaarlugit, tamatumalu kingorna ukiumut qaammatit arfinilikkaarlugit ukiuni pingasuni aamma tallimanik sivisussuseqartumi.

Imerajuup sorujuarneqartarfiinut siaruaanneqartumi. Ukiuni marlunni qaammatit pingasukkaarlugit, tamatumalu kingorna ukiuni pingasuniit tallimat tikillugit qaammatit arfinilikkaarlugit.

Nappaammik utertoornerit tamakkerlugit 92%-ii ukiut tallimat iluanni pisarmata, nakkutigineqarluni misissortittarneq ukiut tallimat qaangiukaangata misissortittarneq unitsinneqartarpooq imminut misissorsinnaaneq saperneqanngikkaangat.

Nappaammik utertoornermi malunniutaasartut

Ilaatigut nappaammik utertoornermi sunniutaasartut ikimik nutaamik imaluunniit usummi tinunermik nutaamik pilersoqakkajunnerusarput.

Imeqqutammi nappaammik utertoorneq pullattoornikkut imaluunniit imeqqutammi tinuneqalernikkut ertartarput. Tinuneq annernarsinnaasarpooq, kisianni nalinginnaasuuvooq anniarisaqartannginnej.

Allannguteqarsinnaaneranik imminut misissortarit

Usummi imaluunniit imeqqutaqarfinni piffissap sivikitsup iluani allanngortoqarsinnaanera takuniarlugu pingaaruteqarpoq imminut misissortarnissaq, tassami nappaammik utertoorsinnaanermut malunniuttoqarsinnaanera sillimaffiginiarlugu. Allannguutit usuup qalipaataanik allangornerusin-naapput, ikiaranngusuinnaallutik, pullanneq, imaluunniit usummi imeqqutamiliunuunniit allanngornerusinnaallutik.

Usukkut kræfteqarluni pilattartereernermi qinngortartilluni katsorsartereernermi ammip qalipaataa aamma ikit ipiutaasartai allanngorsinnaasarmata, taakkulu ilaatigut kræftiunersut takuneqarsinnaapiarneq ajormata. Nalorniguit nakorsat attaveqarfingiuk.

Katsorsaanissamik naliliineq

Nakkutigineqarluni misissortittarnerni nakorsap aamma qulakkiissavaa, katsorsartinnerit naammanginartumik ingerlasimanersoq. Katsorsaariaatsimik allamik nutaamik katsorsartissimaguit, assersuutigalugu misileraalluni katsorsaanermi peqataasimaguit, taava nakorsamut pingaartuuvoq tamakku tamaasa allattornissai, aamma katsorsaaneq pilersaarutaasutut ingerlasimanersoq, imaluunniit katsorsaanerup allatut ingerlanneqarnissaa pisariaqartinneqarnersoq.

Kræfti takkuteqqissagaluarpat - Usukkut kræfteqareerluni utertoornermi katsorsaaneq

Nakorsamut apeqputit

Nakkutigineqarluni misissortikkiartortarnermi periarfissatsialaassaaq apeqputissat, isumakulutit, ajornartorsiutillu qaqilertarnissaat. Apeqputigiumasat misissortinnginnermi takkunnissamut allatotreerlugit pitsaanerusarpoq, aamma misissortinnermi ilaquaasut ilagisarnissaat ajornanngilaq.

Malunniutit ippigusunnerillu maluginiartakkit

Pingaaruteqarpoq malunniutinik nutaanik malugisaqarnermi nakorsarisap paasitinnissaa, imaluunniit arlaannik allanngortoqarneratigut paasitinnissaa, tassani nakorsarisavit periarfissaqarpat katsorsartinnissannik imaluunniit anniarunaarsinniarlutit katsorsarnissannik neqeroorfigniassammatit. Aamma imaassinjaavoq malunniutit katsorsartereernerpit kingorna aatsaat takkuttut.

Saniatigut malunniutaasartunik ippigusuutinilluunniit katsorsartinneq

Nakorsap saniatigut sunniutaasartunik imaluunniit ippigusuutinik katsorsaanissamik piumasaqarsinnaavoq. Aamma pisariaqassappat nakorsaatit nalimmassarnissaannik ikorsinnaavaatit.

Katsorsartereernerup kingorna ajornartorsiuteqassappat, taava assersuutigalugu nerisat, inooriaatsip, ikorsiinerulluunniit tungaatigut siunnersuutinik pitsasunik siunnersorneqarsinnaaneq ajornanngilaq, kiisalu suliamik ilisimasaqartunut ikiuisinnaasunut allanut innersuussisoqarsinnaasarluni.

Nakkutigineqarluni misissortittarnermut siunnersuutit pitsaasut

- Katsorsartinnerpit naammassinnginnerani nakorsarisat nakkutigineqarlutit misissortittarnissap qanoq akuliksigtissassaneranik oqaloqatigiuk, aamma nakkutigineqarninni misissuinerit suut ingerlanneqartassanersut apeqputigikkit.
- Malunniutaasartut suut eqqumaffigisariaqarnersut apeqputigikkit, aammalu malunniutit takkutisappata kina attavigissanerlugu.
- Nakkutigineqarlutit misissortinninnit kingullermit qanoq issimanerit allattaruk, ilisimasallu taanna nakorsannut ingerlateqqillugu.
- Misissortikkiartorninni ilaqtat ikinngutilluunniit ilagisaruk – tamannami amerlasuunut taperser-suutaasarmat

Usukkut kræfteqareernerup kingorna nappaammik utertoorneq

Usukkut kræteqarneq sumiiffimminut takkuteqqisinnaasarloq, aamma imerajuup sorujuiarneqartarfinut imeqquqtammiittunut siaruaassinnaasarluni, imaluunniit timip pisataanut allanut. Ajornanngik-kaangat utertoorneq pilattaanikkut, qinngortaanikkut, imaluunnit kemomik katsorsarneqarsinnaasarloq.

Usummik peersilluni pilattartereernerup kingorna nappaammik utertooqqinnissamut aarlerinaat annikinnerusarloq

Usummik atatitsiinnarluni (pilattaanikkut imaluunniit qinngortaanikkut) katsorsaaneq nappaammik utertoornissamut aarlerinaateqarneq annertunerulersittarpaa, tassani usuup ilanik tamakkerlugu-luunniit peersinerminggaanniit annertunerusarluni. Taamaammat ukiut siulliit nakutigineqarluni misisortittarnernut akulikitsumik takkuttarnissaq pingaaruteqarloq, aamma tassani usuk pigiinnar-lugu katsorsartissimagaanni.

Nappaammik utertoornermi malunniutaasartut

Nappaammik utertoornermi malunniutaasartut tassaakkajuttarput ikeq nutaaq, imaluunniit usummitinuneq nutaaq.

Imeqquqtammi nappaammik utertoorneq pullattoqarnikkut imaluunniit tinunermik nutaamik tak-kuttoqarnikkut malunniuteqartarpooq. Tinuneq annernarsinnaasarloq, kisianni nalinginnaasumik annernartoqarneq ajorpoq.

Nappaammik utertooqqinnej

Nappaammik utertooqqinnissamut aarlerinaat katsorsartereernerup kingorna ukiut tallimat ingerla-neranni annertunerusarloq.

Tassa imaalluni, nappaammik malunnartoqarani ukiut arlernerri sivitsoriartortillugit, nappaatip utertoornissaanut aarlerinaat annikinnerulertarmat.

Nappaatip uteqqinnisanut aarlerinaammi katsorsartinnginnermi nappaatip killiffia aamma katsor-sariaseq suna atorneqarsimanersoq apeqqutaasarloq.

Nappaammik utertoornermi malunniutit malugigukkit, taava nakorsiariit:

Nutaanik malunniutinik malugisaqaruit imaluunniit nakutigineqarlutit misisortittarnivit akornanni ernumalissaguit. Taava nakorsavit attaviginissaa pingaaruteqarmat.

Malunniutit imaassinhaapput:

- Ikeq, tinuneq, imaluunniit usummi allangnuutit allat
- Imeqqutammi pullattoorneq

Nappaammik utertooqqinnermut pasitsaassinnikkut misissuinerit

Nappaammik utertooqqinnermut pasitsaassinnikkut nakorsap usuk ikeqarnersoq misissussavaa, aamma usummi allanngortoqarnersoq.

Nakorsaq imeqqtammi pullattoorermik nassaassaguni, taava PET/CT-mik tarrarsuissaq, tassani takuniarlugu imerajuup sorujuarneqartarfinut kuutsimiittunut siaruaattoqarsimanersoq, imaluunniit timip pisataanut allanut siaruaattoqarsimanersoq misissussallugu.

Tarrarsuinermi imerajuup sorujuarneqartarfinut kuutsimiittunut, imaluunniit timip pisataanut allanut, taava imerajuup sorujuarneqartarfini kuutsimiittuniit misissugassamik peersilluni misissuis-saaq (sentinel node). Misissugassatut piikkap imeqqtammut siaruaattoqarsimaneranik takussutis-saqp, taava imeqqtammi imerajuup sorujuarneqartarfii illuatungaaniittut peerneqassapput. Imerajuup sorujuarneqartarfinut marluk sinnerlugit siaruaattoqarsimappat, imaluunniit imerajuup sorujuarneqartarfinut akimut kræfti naasimappat, taava kemomik imaluunniit qinngortartinnismik neqeroortoqassaaq.

PET/CT-mik tarrarsuisoqareererani kuutsimi imerajuup sorujuarneqartarfini pullattoqarp, taava misisugassamik peersilluni misissuisoqassaaq, tassani ilumut kræfteqarnersoq paasiniarlugu.

Kræfti piinngippat

Ataasiarluni kræfteqarsimagaanni, taava inunnut amerlanernut eqqarsaatigiinnarneqalersapoq kræftip takkuteqqinnissaa. Taamaakkaluartorli kræfti takkuteqqikkaangat sakkortoorujussuarmik tiguneqartarluni.

Katsorsarneqarnissamut periarfissaqaraluartoq ilaanni imaassinhaasarpoq, tassa kræftimik katsorsar-neqarsinnaanngitsumik peqarluni inuuusariaarneq.

Kialluunniit ilisimaneq ajorpaa nappaatip kræftip qanoq pinissaa, kisianni nakorsat ilisimasatik misilit-takkatillu atorlugit, paasitissinnaavaatsit qanoq ingerlasoqassanersoq.

Kalaallit Nunaanni:

Kræftimut akiuiniarluni suliniaqtigiaffik Neriuffik, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni amerlasuuni immik-koortortaqarfeqarpoq. Ilinnut qaninnerpaaq qanorlu saaffigineqarsinnaanersoq napparsimavimmi sulisunut nakorsanullu paasiniarsinnaavat. Imaluunniit Neriuffit Kattuffiat Nuummiittoq attavigisinnavaat uunga:

Neriuffit Kattuffiat

Postbox 41

3900 Nuuk

Oq.: +299 49 04 89

Fax +299 31 25 04

neriuffik@greennet.gl

Facebook: Neriuffit Kattuffiat

www.neriuffik.gl

